

<https://doi.org/10.33989/pnpu.716.c3174>

ОСВІТНІЙ КОНСАЛТИНГ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ НАУК

Анотація. У статті обґрунтовується, що освітній консалтинг є ефективним інструментом підвищення якості професійної підготовки магістрів освітніх наук, оскільки забезпечує індивідуалізацію навчання, адаптацію до актуальних викликів освітнього середовища та інтеграцію інноваційних технологій у навчальний процес. Його впровадження сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних розробляти та реалізовувати освітні стратегії, оцінювати ефективність навчальних процесів і надавати професійні рекомендації щодо їх вдосконалення. Визначено та схарактеризовано методологічні підходи (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський, комплексний підхід) до освітнього консалтингу, котрі визначають його концептуальні засади та практичну реалізацію у процесі професійної підготовки магістрів освітніх наук. Їх комплексне застосування забезпечує системність, практико-орієнтованість та індивідуалізацію консалтингової взаємодії, що сприяє розвитку професійної компетентності та конкурентоспроможності майбутніх фахівців у сфері освіти. Запропоновано низку принципів (науковості, індивідуалізації, практико-орієнтованості, безперервності, інтегративності, партнерської взаємодії, цифровізації, самоорганізації та рефлексії) освітнього консалтингу, котрі сприяють ефективній підготовці магістрів освітніх наук, забезпечуючи розвиток їхньої професійної компетентності та конкурентоспроможності на ринку праці.

Ключові слова: консалтинг, освітній консалтинг, магістр, освітні науки, вища освіта, професійна підготовка, методологічні підходи, цифровізація

Сучасні трансформаційні процеси в освіті, зумовлені глобалізацією, цифровізацією, переформатуванням освітнього процесу у змішаний режим, подолання дестабілізуючих викликів українській освітній системі у період війни вимагають нових підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів освітніх наук. Магістри освітніх наук, як майбутні педагоги, науковці, управлінці та практики, потребують не лише ґрунтовних теоретичних знань, але й розвинених аналітичних, консультативних і прогностичних компетентностей.

Освіта є важливою для особистості процедурою, спрямованою на пізнання. Тому одним з результативних методів взаємодії учасників освітнього процесу є надання допомоги тим, хто потребує підтримки. Цю форму діяльності називають консалтингом. Основною метою консалтингу взагалі, і освітнього конкретно, є сприяння системі управління (установою, організацією, закладом освіти тощо) у виявленні труднощів в її функціонуванні, які заважають досягненню встановлених цілей та вирішенню поставлених завдань.

Освітній консалтинг є ефективним інструментом підвищення якості професійної підготовки, оскільки забезпечує індивідуалізацію навчання, адаптацію до актуальних викликів освітнього середовища та інтеграцію інноваційних технологій у навчальний процес. Його впровадження сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних розробляти та реалізовувати освітні стратегії, оцінювати ефективність навчальних процесів і надавати професійні рекомендації щодо їх вдосконалення.

Зважаючи на постійні зміни в освітній політиці та зростаючу потребу в експертній підтримці освітніх установ, роль освітнього консалтингу набуває особливої значущості. Його методологічна основа включає комплексний підхід до аналізу освітніх практик, що дозволяє оптимізувати освітні програми підготовки магістрів освітніх наук, покращити систему підготовки педагогічних кадрів і підвищити конкурентоспроможність випускників на ринку праці.

З огляду на вище зазначене, дослідження освітнього консалтингу в контексті професійної підготовки магістрів освітніх наук є актуальним і

перспективним, оскільки воно спрямоване на вдосконалення освітнього процесу, підвищення ефективності навчання, культури якості освіти та розвиток професійної майстерності майбутніх освітян.

Освітній (педагогічний) консалтинг в його сучасному вигляді привертає увагу багатьох науковців у галузі вищої освіти, які аналізують зміст, структуру поняття, механізми реалізації (М. Безкровний, О. Боднар, І. Бояринова, Р. Гриньов, Л. Василичина, О. Івасів, Г. Кравченко, С. Макаренко, О. Почуєва, З. Рябова, В. Саюк, Н. Стяглик, Б. Шелегеда, О. Шарнопольська, Д. Щербина та багато інших).

«Консалтинг (англ. consulting – консультування), як наголошують Б. Шелегеда, О. Шарнопольська, Л. Василичина, – це діяльність спеціалізованих фірм щодо організації виробництва знань, інформації, інструкцій чи положень, їх методичне оформлення, навчання їм у тому числі за допомогою консультування. Діяльність спеціалізованих компаній із надання інтелектуальних послуг виробникам, продавцям, покупцям з питань аналізу проблем їхнього функціонування і розвитку, що здійснюється у формі порад, рекомендацій і спільно розроблених із клієнтом рішень» (Шелегеда, Шарнопольська, Василичина, 2013, с. 6).

«Консалтинг – це комплекс знань, пов'язаних із науковим пошуком, проведенням досліджень, постановкою експериментів у цілях розширення й отримання нових знань, перевірки наукових гіпотез, установлення закономірностей, наукових узагальнень, наукового обґрунтування проєктів для успішного розвитку організації. Консалтинг спирається на наукову організацію праці, системний аналіз, науково обґрунтовані методи ухвалення рішень» (Кравченко, Почуєва, 2021, с. 26).

Поняття консалтингу визначається М. Безкровним як комплекс знань, що вможливають підтримку наукового пошуку, досліджень, постановку дослідів та експериментів, організованих задля розширення наявних та отримання нових знань, наукового обґрунтування різноманітних проєктів, перевірки наукових

гіпотез, встановлення закономірностей та побудови наукових узагальнень, що здійснюється з метою успішного розвитку організації (Безкровний, 2015).

Консалтинг, як зазначає З. Рябова, є діяльністю з консультування тих, хто потребує допомоги, або це консультація з широкого кола питань, як для професійної діяльності, так і для адаптації життєдіяльності в умовах невизначеності (Рябова, 2022). Провідною метою консалтингу є допомога, наприклад, у формулюванні реальної мети діяльності, або в досягненні визначених цілей та розв'язанні поставлених завдань тощо.

Як стверджує Л. Дашутіна, консалтинг – це діяльність з консультування керівників, управлінців з широкого кола питань у сфері комерційної, фінансової, юридичної, технічної, технологічної, експертної діяльності (Дашутіна, 2020).

Автори колективної монографії «Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти» зазначають: «В умовах нової освітньої парадигми підготовка консультанта освітньої сфери зумовлена необхідністю відповідності сьогочасним тенденціям демократизації та гуманізації сучасного освітнього простору, реалізації особистісно-орієнтованих педагогічних інновацій, їх технологізації та впровадження, забезпечення ефективного психолого-педагогічного та методичного супроводу особистісного і професійного зростання суб'єктів освітнього процесу тощо» (Гузій, 2018, с. 446).

Цілком погоджуємося із науковцями, що Україна має інтегруватися у світову систему освітнього консалтингу, водночас розширюючи пріоритетні напрями діяльності освітніх консультантів. У Сполучених Штатах Америки та країнах Європи ця діяльність представлена категорією фахівців, які класифікуються як «освітні, професійні та шкільні адвокати». Вони виконують функції незалежних консультантів, що сприяють освітньому плануванню як для окремих осіб (батьків, студентів, учнів), так і для освітніх організацій.

Як уже зазначалося, система освітнього консультування повинна передбачати комплексний підхід, який охоплює надання консультативних

послуг педагогічним працівникам і керівникам закладів освіти; розроблення, експертизу та вдосконалення методичного забезпечення загальної середньої, професійно-технічної, фахової передаючої, вищої та післядипломної освіти. Крім того, до її завдань належать організація атестації та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, аналіз та впровадження інноваційного педагогічного досвіду, супровід інноваційних проєктів, а також організація та проведення супервізії фахівців.

Окрему увагу слід приділити консультативній підтримці учнів у подоланні дидактичних труднощів, розвитку їхнього творчого потенціалу та успішній соціальній інтеграції. Важливим аспектом є консультування сімей щодо питань навчання, виховання, розвитку дитини та вибору навчального закладу, зокрема у контексті здобуття освіти за кордоном (Там само, с. 447).

Загалом, науково-педагогічний дискурс відзначає розмаїття визначення поняття «освітній консалтинг». Досліджуючи поняття консалтингу у площині організації освітнього процесу у закладах освіти, доходимо висновку про необхідність уточнення поняття «освітній консалтинг».

Дослідження наукового доробку вчених (В. Саюк, Н. Стяглик та ін.) свідчать, що збільшення суспільного запиту на консультаційні послуги у сфері освіти зумовило необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних надавати професійну підтримку в освітньому середовищі. Освітні установи різних форм власності все частіше потребують спеціалістів, які здійснюють консультативну діяльність, зокрема освітніх консультантів, дорадників, супервізорів, коучерів та незалежних експертів. Провідною функцією цих фахівців є надання професійних консультацій, спрямованих на оптимізацію освітніх процесів і підвищення їхньої ефективності. У відповідь на ці виклики в останні роки виокремився науково-практичний напрям професійної діяльності у сфері освіти – педагогічне консультування (дорадництво). Високий попит на якісні консультаційні послуги з боку споживачів освіти обумовлює потребу у підготовці нової генерації консультантів, здатних забезпечити

професійний супровід освітніх процесів відповідно до сучасних викликів і тенденцій розвитку галузі (Саюк, 2022).

Освітній консалтинг, на думку С. Макаренка та Д. Щербини, охоплює підготовку й експертизу методичного забезпечення освіти, підвищення кваліфікації, впровадження передового педагогічного досвіду, інноваційних проєктів, щодо суттєвого розширення ролей освітнього менеджера при проведенні консалтингу (інформатор, консультант, модератор, тьютор, фасилітатор, медіатор, дослідник, експерт). Також дослідники підкреслюють дорадницьке значення освітнього консалтингу як форми науково-методичного супроводу на нинішньому, що зумовлено необхідністю удосконалення професійної майстерності педагогічних працівників та отриманні якісних консультативних послуг відповідно до сучасних інноваційних процесів у галузі освіти і науки (Макаренко, 2019; Щербина, 2018).

Узагальнення результатів досліджень учених (О. Боднар, О. Івасів, С. Макаренко, В. Саюк, Н. Стяглик, Д. Щербина та ін.) дають змогу визначити основні професійні ролі та функціональні обов'язки освітнього консультанта у процесі комплексної освітньої взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу. На відміну від зарубіжного освітнього консультанта, такий фахівець виконує широкий спектр завдань, що охоплюють різні аспекти освітньої діяльності (рис. 1):

- інформатор, консультант (володіє здатністю максимально повно передавати свої знання та досвід іншим, уміє викликати інтерес);
- модератор (організовує діяльність з засвоєння інформації, встановлює стосунки між учасниками освітнього процесу, організовує безперервну професійну освіту педагогів, керує їхньою діяльністю, вміє спрямувати діяльність у потрібне русло);
- тьютор (забезпечує розробку та супровід індивідуальної програми саморозвитку учасників освітнього процесу, допомагає знайти самостійний шлях вирішення проблеми);

- фасилітатор (здійснює психолого-педагогічний супровід процесу індивідуальної самоосвіти і розвитку учасників освітнього процесу);
- медіатор (виступає посередником у вирішенні різного роду педагогічних конфліктів);
- дослідник (здійснює пошук ідей розвитку освітньої установи, моделювання інноваційних форм її існування, проєктування процесів розвитку тощо);
- експерт (встановлює норми оцінювання роботи педагогів, розробляє заходи з проведення атестації та підвищення кваліфікації, моніторингових досліджень тощо);
- управлінець (забезпечує якість освіти шляхом підвищення професійної компетентності учасників освітнього процесу та контролює відповідність особистої педагогічної тактики із загальною стратегією освітньої установи).

Рис. 1. Професійні ролі та функціональні обов'язки освітнього консультанта

У працях С. Семенюк освітній консалтинг детермінується як процес надання освітніх консультацій абітурієнтам, студентам, батькам абітурієнтів та студентів, освітнім закладам з питань, які пов'язані зі вступом та навчанням. Надання освітніх консультацій, на думку дослідниці, повинен здійснювати

незалежний освітній консультант або працівник консалтингової компанії, яка спеціалізується на освітньому консалтингу (Семенюк, 2023). Разом із тим, дослідниця виділяє 3 основні критерії незалежного та кваліфікованого освітнього консалтингу (рис. 2):

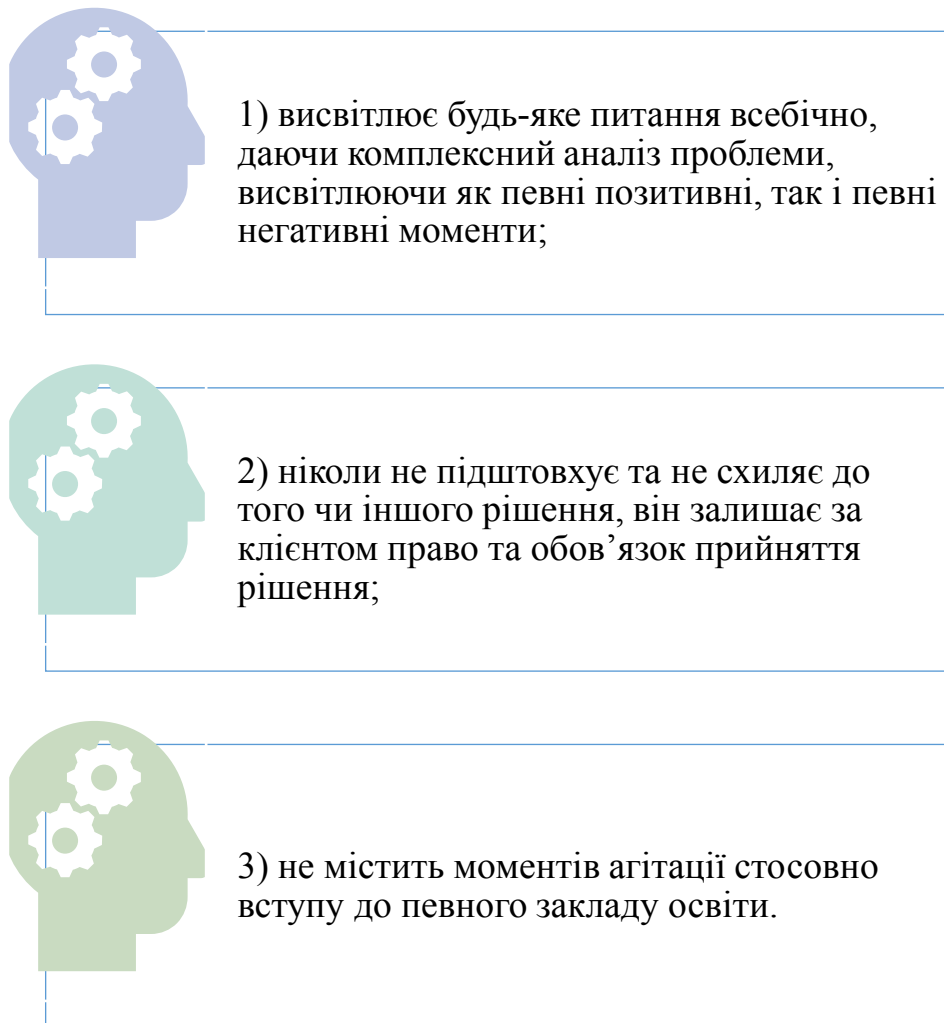

Рис. 2. Критерії незалежного та кваліфікованого освітнього консалтингу
(за С. Семенюк)

Імпонує позиція Я. Чепуренко, котра зазначає, що у межах освітнього процесу консалтинг розглядається як інтелектуально-аналітична діяльність, спрямована на формування обґрунтованих рекомендацій для освітньої системи.

Цей процес передбачає виявлення актуальних проблем, їхню глибоку аналітику та розробку оптимальних шляхів розв'язання. Залежно від необхідності, консультативна підтримка може також охоплювати сприяння в реалізації запропонованих рішень з метою підвищення ефективності функціонування освітніх інституцій (Чепуренко, 2020). Головною метою освітнього консалтингу, наголошує дослідниця, є створення умов для професійного вирішення освітніх проблем усіма залученими сторонами (стейкхолдерами) шляхом використання спеціалізованих методів, інструментів і технологій.

У нашому дослідженні *освітній консалтинг* потрактовуємо як процес спільної взаємодії надавача та отримувача послуги консультування й ухвалення рішення щодо вирішення будь-яких питань життєдіяльності учасників освітнього процесу у закладі освіти, організації освітнього процесу, самоосвіти, а також професійної діяльності (Кононець, 2023).

На підставі вивчення наукових праць (М. Безкровний, Л. Дашутіна, З. Рябова, С. Семенюк та ін.) пропонуємо класифікацію освітнього консалтингу за методом надання консалтингових послуг (рис. 3):

- ✓ *процесне консультування* (індивідуальне консультування учасників освітнього процесу);
- ✓ *експертне консультування* (стратегічне планування розвитку закладу освіти, аудит, медіа-аудит, управління закладами освіти, управління проєктами, моніторинг якості освіти тощо);
- ✓ *навчальне консультування* (тренінги, майстер-класи, семінари для учасників освітнього процесу тощо);
- ✓ *наукове консультування* (розвиток науково-дослідницького напрямку роботи закладу освіти, розробка наукових концепцій та дидактичних моделей, моделювання науково-педагогічних досліджень, наукове консультування магістрантів, аспірантів, докторантів тощо).

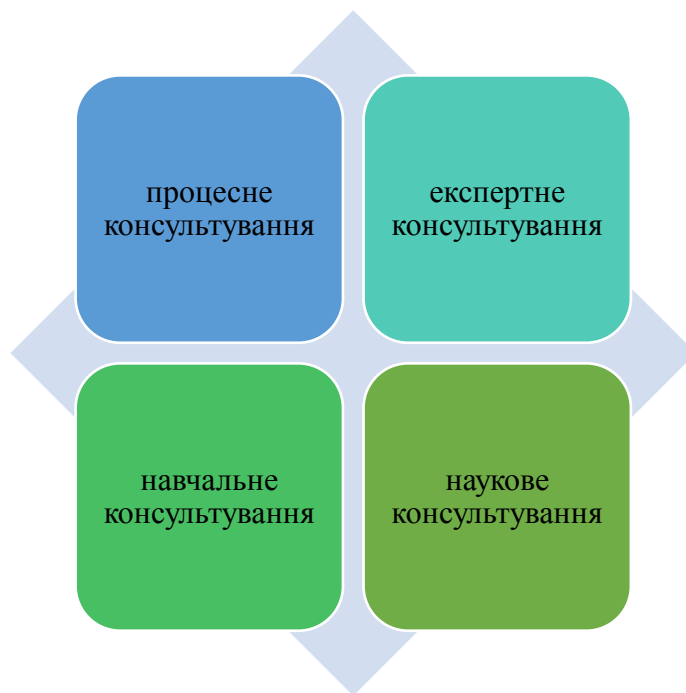

Рис. 3. Класифікація освітнього консалтингу

Разом із тим, вивчення наукового доробку вчених дає змогу виділити низку ключових функцій, які визначають практичне значення освітнього консалтингу та вплив на розвиток системи освіти:

- *Соціальна функція* передбачає сприяння гармонійному розвитку суспільства через інтеграцію інтелектуального, наукового, технологічного та кадрового потенціалу. Консалтинг забезпечує підтримку освітніх стратегій, формування особистісних орієнтирів, професійного спрямування та сталого розвитку суспільства.
- *Управлінська функція* реалізується через розробку механізмів ефективного управління в освіті, оптимізацію управлінських рішень та забезпечення сталого функціонування освітньої інфраструктури.
- *Комунікативна функція* спрямована на налагодження продуктивної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу, зокрема між закладами освіти, освітніми установами, державними органами, бізнесом та іншими стейкхолдерами.

- *Гносеологічна функція* пов'язана з вивченням закономірностей розвитку освітньої системи, що дозволяє формувати науково обгрунтовані рекомендації для її вдосконалення.
- *Практично-прикладна функція* зосереджується на розробці конкретних заходів щодо вдосконалення освітніх процесів, підвищення їхньої ефективності та прийняття оптимальних управлінських рішень.
- *Посередницька функція* охоплює допомогу у встановленні партнерських зв'язків між закладами освіти, організаціями, роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами.
- *Дидактична функція* передбачає розробку та реалізацію освітніх програм у закладах вищої освіти, а також семінарів, тренінгів, воркшопів, майстер-класів та інших заходів, спрямованих на професійний розвиток педагогічних кадрів та освітніх управлінців.
- *Інноваційно-впроваджувальна функція* пов'язана з розробкою та імплементацією новітніх освітніх технологій, методик та інструментів в освітній процес.
- *Прогностична функція* спрямована на аналіз і передбачення майбутніх тенденцій у сфері освіти, що дозволяє розробляти стратегічні плани розвитку освітньої системи.
- *Експертна функція* включає оцінювання якості освітньої діяльності, проведення аудитів та експертиз з метою вдосконалення стандартів освіти й підвищення її ефективності.

Як можна спостерігати, освітній консалтинг відіграє важливу роль у забезпеченні якісного розвитку освітньої системи, сприяє прийняттю обгрунтованих рішень та впровадженню інноваційних підходів до навчання й управління освітою та має бути, на наше глибоке переконання, обов'язковим складником професійної підготовки магістрів освітніх наук.

Методологічна основа освітнього консалтингу у системі професійної підготовки магістрів освітніх наук визначається сукупністю підходів, які забезпечують його системність, ефективність та відповідність сучасним вимогам освітнього процесу у педагогічному університеті (рис. 4):

Рис. 4. Методологічна основа освітнього консалтингу у системі професійної підготовки магістрів освітніх наук

Системний підхід (Я. Чепуренко та ін.) передбачає розгляд освітнього консалтингу як складного явища, що функціонує у взаємозв'язку з іншими компонентами професійної підготовки магістрів. У межах цього підходу консалтингова діяльність розглядається як багаторівнева система, яка включає:

- *суб'єкт-суб'єктні відносини* (консультант – здобувач освіти);

- *інституційну структуру* (заклад вищої освіти, центри кар'єрного розвитку, науково-методичні відділи);
- *методи, засоби та технології* освітнього консалтингу;
- *цільові орієнтири*, які визначаються стратегічними завданнями підготовки фахівців у галузі освіти.

Системний підхід дозволяє визначити місце та роль освітнього консалтингу в загальному процесі професійного розвитку майбутніх магістрів освітніх наук, забезпечити його інтеграцію в освітній процес та побудову ефективних консультативних програм.

Компетентнісний підхід (М. Гриньова, Н. Кононец та ін) передбачає орієнтацію освітнього консалтингу на розвиток у майбутніх магістрів освітніх наук професійних компетентностей, необхідних для ефективної педагогічної діяльності, організації освітнього процесу, освітнього менеджменту та науково-дослідної роботи.

У цьому контексті освітній консалтинг сприяє:

- формуванню аналітичного мислення у майбутніх магістрів освітніх наук та здатності до самостійного розв'язання професійних проблем;
- розвитку у майбутніх магістрів освітніх наук навичок критичного оцінювання освітніх інновацій;
- удосконаленню комунікативної та управлінської компетентності майбутніх магістрів освітніх наук;
- забезпеченню готовності майбутніх магістрів освітніх наук до використання сучасних цифрових технологій у сфері освіти.

Разом із тим, компетентнісний підхід сприяє персоналізації консалтингової діяльності, орієнтації на реальні потреби здобувачів освіти та їхню майбутню професійну діяльність.

Згідно з **діяльнісним підходом** (С. Макаренко, Г. Кравченко та ін.), освітній консалтинг розглядається як процес активної взаємодії консультанта та

здобувача освіти, спрямований на розвиток та розширення меж професійної діяльності майбутнього магістра освітніх наук.

Реалізаційні механізми цього підходу включають:

- введення до освітніх програм підготовки магістрів освітніх наук навчальної дисципліни «Освітній консалтинг», котра сприятиме безпосередньо підготовці магістрантів до консалтингової діяльності;
- залучення магістрантів до активних форм консалтингової роботи (кейс-стаді, тренінги, симуляційні вправи, розв’язання реальних професійних завдань);
- формування навичок самостійного ухвалення рішень та розробки освітніх проектів;
- розвиток здатності до рефлексії та самовдосконалення у професійній діяльності.

У такий спосіб діяльнісний підхід забезпечує зв’язок освітнього консалтингу з реальними потребами ринку праці та освітнього середовища, формує у магістрантів навички практичного застосування здобутих знань.

Особистісно-орієнтований підхід (В. Байдулін, Н. Ваніна, Н. Славіна, В. Хоменко та ін.) базується на принципах індивідуалізації та суб’єкт-суб’єктної взаємодії, що передбачає врахування особистісних потреб, інтересів, рівня підготовки та професійного досвіду майбутніх магістрів освітніх наук.

Основні реалізаційні механізми особистісно-орієнтованого підходу в освітньому консалтингу передбачають:

- створення умов для самореалізації магістрантів у процесі консалтингової взаємодії;
- використання індивідуальних траєкторій професійного розвитку майбутніх магістрів освітніх наук;
- підтримка ініціативності, креативності та самостійності у навчальній і науковій діяльності;

- застосування комп'ютерно-орієнтованих методів консультування в освітньому процесі.

Водночас, реалізація цього підходу сприяє створенню комфортного психологічного середовища для освітнього консалтингу, що стимулює професійний розвиток і мотивацію до навчання (Славіна, 2022).

Технологічний підхід (В. Драгунова, І. Іщенко, К. Краус та ін.) враховує, що в умовах цифровізації освіти освітній консалтинг набуває нових форм завдяки використанню сучасних технологій, що у свою чергу дозволяє зробити його доступним, інтерактивним та ефективним.

Реалізаційними механізмами цього підходу ми вбачаємо:

- використання електронних освітніх платформ та дистанційного консалтингу;
- впровадження технологій змішаного навчання та онлайн-менторства;
- застосування цифрових ресурсів для аналізу та оцінювання освітніх процесів.

Цілком очевидно, що саме технологічний підхід дозволяє підвищити ефективність освітнього консалтингу, зробити його більш гнучким та адаптованим до потреб здобувачів освіти.

З огляду на вище зазначене, у закладі вищої освіти під час підготовки магістрів освітніх наук доцільно використовувати й розробляти інформаційно-консультаційні технології, які будуть ефективними під час магістерської підготовки (Кононець, 2023). До цих технологій відносимо такі, як: технологія співробітництва закладів вищої освіти та наукових установ, технологія онлайн-консультування, технологія освітнього коучингу, технологія педагогічних майстерень, технологія «Цифрові освітні ресурси», технологія інформаційних днів/тижнів, технологія освітнього коворкінгу (рис. 5).

Рис. 5. Інформаційно-консультаційні технології у системі підготовки магістрів освітніх наук

Разом із тим, з метою набуття навичок ефективного освітнього консультування майбутнім магістрам освітніх наук варто розпочати з алгоритму дослідження діяльності закладу вищої освіти:

- визначити потреби команди закладу вищої освіти (шляхом особистісного спілкування, глибинних інтерв'ю, групових зустрічей, опитувань тощо);
- провести аналіз діяльності закладу вищої освіти, контингенту здобувачів освіти та їх потреб, спільно з командою виділити пріоритетні завдання;
- провести аналіз стану професійної діяльності членів команди на основі факторно-критеріального моделювання;
- сприяти пролонгованому підвищенню кваліфікації, участі членів команди у діяльності професійних організацій, груп та ін.

- з'ясувати стан та потреби кожного, за можливості, організувати надання допомоги (методичної, психологічної тощо);
- залучити команду до командного виконання завдань (ротаційні проєктні групи), узгодити можливість виконання поставлених завдань
- організувати проєктне навчання для усіх учасників освітнього процесу (опанування здобувачами змісту освіти з використанням методу проєкту; опанування педагогами основ проєктної діяльності, ініціювання освітніх проєктів, подання на гранти).
- запровадити контекстні групові зустрічі: командні тренінги, проєктну роботу з будь-якого напрямку, проведення фідбеку тощо
- забезпечити стабільність презентаційної діяльності закладу вищої освіти, зокрема, у Всемережі.
- забезпечити постійне інформування громадськості про успішну діяльність закладу вищої освіти, його команди, усіх учасників освітнього процесу.

Запропонований алгоритм, на нашу думку, варто включити у змістовий компонент технологій педагогічних майстерень та освітнього коучингу.

Ресурсно-орієнтований підхід (В. Жамардій, О. Ільченко, Н. Кононец, В. Мокляк та ін.) до освітнього консалтингу базується на концепції ефективного використання різних видів ресурсів у процесі професійної підготовки майбутніх магістрів освітніх наук. У цьому контексті ресурс трактується як сукупність матеріальних, нематеріальних, когнітивних та соціальних можливостей, які можуть бути залучені для оптимізації навчальної та професійної діяльності магістрантів.

Реалізація цього підходу передбачає:

- ідентифікацію та мобілізацію ресурсів (здібностей і компетентностей магістрантів, освітньо-інформаційних платформ, кадрового потенціалу);

- розвиток ресурсної автономії магістрантів (здатності до самостійного вирішення професійних завдань, управління освітнім процесом і самонавчання);
- інтеграцію ресурсного потенціалу освітнього середовища університету (використання ресурсної бази університету, партнерських зв'язків, технологічних інструментів тощо);

Виходячи із важливості вказаних реалізаційних механізмів, ресурсно-орієнтований підхід передбачає аналіз та ефективне використання наступних видів ресурсів у процесі освітнього консалтингу (рис. 6):

1. Когнітивні ресурси	2. Особистісні ресурси	3. Соціальні ресурси	4. Технологічні ресурси	5. Організаційні ресурси
•Професійні знання, навички та компетенції магістрантів; •Освітньо-методичні матеріали, електронні бібліотеки, наукові бази даних; •Доступ до наукових досліджень та сучасних освітніх концепцій.	•Мотиваційний потенціал здобувачів освіти; •Рівень креативності, здатності до самоорганізації та управління власною кар'єрою; •Рефлексивні здібності та психологічна стійкість.	•Взаємодія з консультантами, менторами, викладачами та колегами; •Професійні спільноти, асоціації, освітні платформи для обміну досвідом; •Соціальні зв'язки з потенційними роботодавцями, стейкхолдерами освіти.	•Використання цифрових освітніх технологій (Moodle, Zoom, Google Classroom); •Інструменти віртуальної та доповненої реальності для освітніх цілей; •Аналітичні сервіси для моніторингу освітнього процесу та оцінки компетентностей	•Інституційна підтримка освітніх установ (центри кар'єрного розвитку, науково-методичні відділи); •Освітні проекти та грантові програми для професійного зростання; •Доступ до міжнародних освітніх програм, стажувань, партнерських ініціатив.

Рис. 6. Види ресурсів у процесі освітнього консалтингу

У відповідності до ресурсно-орієнтованого підходу, освітній консалтинг у системі професійної підготовки магістрів освітніх наук передбачає насамперед:

- ресурсний аудит магістрантів – діагностика їхніх освітніх, особистісних, соціальних та технологічних можливостей;
- розвиток саморефлексії та самоменеджменту – навчання магістрантів методам управління власними ресурсами;

- індивідуалізація консалтингових стратегій – підбір освітніх компонентів (обов'язкових, вибіркових, курсів для неформальної освіти), форм і методів консультування відповідно до потреб магістрантів;
- інтеграція технологічних ресурсів – активне використання цифрових платформ для гнучкого консультування;
- розширення партнерської взаємодії – залучення роботодавців, науковців, експертів до консалтингової діяльності.

Вочевидь, запровадження ресурсно-орієнтованого підходу до освітнього консалтингу у професійній підготовці магістрів освітніх наук сприяє:

- підвищенню ефективності освітнього процесу завдяки раціональному використанню ресурсів;
- зміцненню самостійності та автономності магістрантів у професійному розвитку;
- оптимізації освітніх стратегій через персоналізований підхід до консультування;
- формуванню інноваційного мислення та готовності до безперервного навчання у відповідності до концепції ресурсно-орієнтованого навчання.

Багаторічне упровадження ресурсно-орієнтованого навчання на практиці зумовило можливість сформулювати **Закон Н-О** (рис. 7).

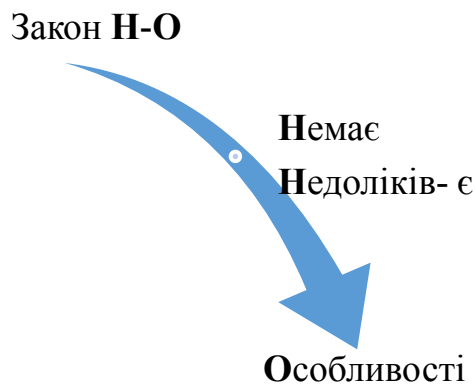

Рис. 7. Суть Закону «Н-О»

Закон Н-О – дієвий закон, який діє у педагогіці, дидактиці, методиці професійної освіти, у процесі професійного розвитку. Аби зрозуміти цей закон, рекомендуємо орієнтуватися на ключові його постулати:

Немає Недоліків – є Особливості.

Не шукай Недоліки – вивчай і використовуй Особливості.

Не концентруйся на Негативі – адаптуй Особливості до Обставин.

Закон Н-О скеровує нашу думку на усвідомлення того, що в існуючих формах, методах, засобах, технологіях навчання немає недоліків, а є особливості, які підходять/не зовсім підходять до певних умов, тож їх варто адаптувати до розмаїття умов і реальності освітнього процесу у закладі освіти, використовувати на повну потужність їхні ресурси задля реалізації мети і досягнення позитивного результату (Кононець, 2024).

Також Закон Н-О є ефективним і дієвим в освітньому консалтингу, оскільки він спрямований на переосмислення підходу до навчання, розвитку та професійної діяльності.

Освітній консалтинг передбачає не просто аналіз проблем і недоліків, а їх конструктивне вирішення через потенціал особистості, педагогічних методик та організаційних умов. Відтак, опановуючи мистецтво освітнього консалтингу, майбутнім магістрам освітніх наук варто орієнтуватися на Закон Н-О, котрий пропонує:

- Змінити фокус із дефіцитного мислення на ресурсне. Замість того щоб виправляти «проблеми» учня, студента чи педагога, варто зрозуміти їхні особливості та знайти ефективні способи роботи з ними.
- Використовувати індивідуальний підхід. Кожен педагог, учень, студент, заклад освіти має власні характеристики, які слід розглядати як можливості для адаптації та розвитку, а не як перешкоди.
- Розвивати гнучкість мислення. Консультант має не просто оцінювати ситуацію за загальними критеріями, а допомагати

адаптуватися до реальних обставин, підбирати ефективні стратегії викладання чи навчання.

Разом із тим, магістрантам варто акцентувати увагу, що, застосовуючи цей закон, освітній консалтинг окреслює орієнтири майбутньої професійної консалтингової діяльності:

- у роботі з викладачами – допомагати розвивати сильні сторони педагогічної діяльності, знаходити індивідуальні методики замість сліпого копіювання «правильних» моделей;
- у роботі з учнями чи студентами – сприяти усвідомленню власних особливостей навчання та використанню їх для досягнення результату (наприклад, якщо студенту важко сприймати текст – використати аудіо або візуалізацію тощо);
- у розробці освітніх програм та дидактичних ресурсів – створювати їх так, щоб вони відповідали реальним потребам цільової аудиторії, а не загальним шаблонам.

Як бачимо, Закон Н-О є надзвичайно важливим для освітнього консалтингу, адже він не лише усуває бар'єри у навчанні, але й допомагає знайти найкращі підходи для розвитку як окремих особистостей, так і закладів освіти.

Власна практика переконує, що ресурсно-орієнтований підхід до організації освітнього процесу підвищує його ефективність, а отже, й застосування його до освітнього консалтингу є ефективною методологічною основою для професійної підготовки магістрів освітніх наук. Його реалізація забезпечує цілісне використання наявного ресурсного потенціалу, сприяє формуванню самостійних, компетентних і конкурентоспроможних фахівців. Поєднання когнітивних, особистісних, соціальних, технологічних та організаційних ресурсів у процесі консалтингу створює сприятливі умови для розвитку професійної майстерності майбутніх освітян та їхньої адаптації до викликів сучасного освітнього середовища.

Стейкгольдерський підхід (З. Рябова та ін.) до освітнього консалтингу передбачає врахування інтересів широкого кола суб'єктів, зацікавлених у розвитку освітньої системи, включаючи:

- заклади вищої освіти та наукові установи,
- органи державного управління та місцевого самоврядування,
- роботодавців та представників бізнес-середовища,
- громадські організації,
- здобувачів вищої освіти, випускників та їхніх родин.

Ключовим аспектом застосування цього підходу є розуміння того, що ефективність освітнього консалтингу залежить від синергії, паритетної взаємодії між усіма стейкгольдерами, їхнього залучення до процесу прийняття рішень та розробки стратегічних напрямів розвитку закладу вищої освіти та галузі освіти загалом. Вочевидь, можемо виокремити функції стейкгольдерського підходу до освітнього консалтингу у процесі підготовки магістрів освітніх наук:

- аналітико-діагностична функція – забезпечує комплексний аналіз стану підготовки магістрів освітніх наук на основі оцінки потреб та запитів стейкгольдерів;
- прогностична функція – передбачає прогнозування розвитку освітньої сфери загалом та освітньої програми зокрема з урахуванням змін у соціально-економічному середовищі, потреб ринку праці, інноваційних тенденцій та освітніх трендів;
- комунікаційна функція – сприяє встановленню ефективної взаємодії між університетами, освітніми установами та іншими зацікавленими сторонами через консультації, партнерські програми, форуми, конференції тощо;
- коригувальна функція – орієнтована на адаптацію освітніх програм підготовки магістрів освітніх наук відповідно до зворотного зв'язку від стейкгольдерів, що дозволяє підвищити їхню актуальність та ефективність;

- інноваційно-впроваджувальна – сприяє залученню передових практик і технологій у процес професійної підготовки майбутніх освітян, розробці нових методологічних підходів і навчальних стратегій.

З огляду на це, реалізація стейкхолдерського підходу в освітньому консалтингу передбачає використання таких механізмів:

- проведення регулярних консультаційних зустрічей із представниками ринку праці, освітніх та наукових установ;
- залучення стейкхолдерів до розробки та експертизи освітніх програм;
- організація професійних стажувань і практичної підготовки в межах співпраці з бізнесом та державними установами;
- створення платформ для обміну досвідом між викладачами, студентами та роботодавцями.

Вочевидь, стейкхолдерський підхід до освітнього консалтингу дозволяє підвищити якість професійної підготовки магістрів освітніх наук, забезпечуючи її відповідність сучасним вимогам і тенденціям розвитку суспільства та економіки. Інтеграція цього підходу з іншими вище згаданими підходами сприяє не лише удосконаленню освітнього процесу, але й формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти в освітньому середовищі.

Попри таку багатоаспектність і розмаїття підходів до освітнього консалтингу у процесі професійної підготовки магістрів освітніх наук, не можемо не виокремити **комплексний підхід**, котрий передбачає системне поєднання різних наукових підходів (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський), методів і засобів організації консультативної взаємодії з метою забезпечення максимальної ефективності професійної підготовки

магістрантів. Він спрямований на всебічний розвиток компетентностей майбутніх магістрів освітніх наук, зокрема:

- аналітико-дослідницьких (уміння аналізувати освітні процеси, здійснювати наукові дослідження);
- комунікативних (розвиток навичок взаємодії в освітньому середовищі, ведення переговорів, організації командної роботи);
- організаційно-управлінських (підготовка до освітнього менеджменту, прийняття стратегічних рішень, вирішення конфліктних ситуацій);
- технологічних (володіння сучасними цифровими інструментами, методами дистанційного навчання та електронного консультування);

Застосування комплексного підходу дозволяє інтегрувати різні форми і методи консалтингу, забезпечуючи гнучкість і варіативність освітнього процесу відповідно до індивідуальних потреб здобувачів освіти.

Таким чином, послуговуючись комплексним підходом до освітнього консалтингу у процесі професійної підготовки магістрів освітніх наук, можемо виокремити низку таких організаційно-педагогічних умов:

1) Системна організація консалтингового процесу у системі професійної підготовки магістрів освітніх наук

Освітній консалтинг має бути інтегрованим у систему професійної підготовки магістрів освітніх наук і включати:

- індивідуальні та групові консультації з питань професійного розвитку, методології наукових досліджень, педагогічної діяльності;
- кар'єрне консультування, що сприяє адаптації магістрантів до ринку праці та їхній конкурентоспроможності;
- психолого-педагогічний супровід для підтримки особистісного та професійного розвитку здобувачів освіти.

2) Інтеграція методологічних підходів до освітнього консалтингу (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський підходи)

Комплексний підхід передбачає одночасне використання різних методологічних засад освітнього консалтингу, що у підсумку уможливорює глибше розглядати саме поняття й суть освітнього консалтингу, його види, функції та технології; орієнтуватися на формування професійних компетентностей; урахувати індивідуальні потреби і запити магістрантів; використовувати сучасні цифрові інструменти у консалтинговій діяльності; активно залучати стейкхолдерський потенціал тощо.

3 Використання різних форматів освітнього консалтингу при роботі з магістрантами

Комплексний підхід передбачає застосування широкого спектра методів і форматів консультування, зокрема:

- традиційні консультації (очного або дистанційного формату);
- менторство і тьюторство (довготривала взаємодія наставника і магістранта);
- тренінгові програми, вебінари та семінари (інтерактивне навчання і формування практичних навичок);
- онлайн-консультування (використання вебінарів, чат-ботів, віртуальних платформ для консалтингу, дистанційних консалт-курсів).

Поєднання різних методів та інструментів консалтингу дозволяє підвищити ефективність професійної підготовки магістрантів та адаптувати її до сучасних вимог освітньої сфери.

Як приклад, можемо навести дистанційні консалт-курси «Розвиток та саморозвиток творчого потенціалу вчителя-дослідника», розроблені Н. Білик. Вони являють собою інноваційну модель підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які претендують на присвоєння вищої кваліфікаційної категорії. Основною метою цих курсів є процес трансформації інформації у цілісні знання,

що відбувається в умовах співпраці науковців у сфері освіти та педагогічних практиків. Водночас особлива увага приділяється розвитку й саморозвитку творчого потенціалу вчителя-дослідника. Концептуальним аспектом програми є врахування природних та психофізіологічних особливостей педагогів, що забезпечується шляхом інтеграції зазначених курсів у регіональну систему підвищення кваліфікації незалежно від спеціалізації педагогічних працівників. Практичним елементом програми є моделювання міжособистісної взаємодії, у межах якого слухачі курсів набувають навичок координації власної діяльності, рефлексії та особистісної трансформації. Це створює сприятливі умови для формування педагогічної майстерності, підвищення рівня професійної компетентності та розвитку адаптивності у педагогічному процесі (Білик, 2016).

4) Використання цифрових технологій для оптимізації консалтингової діяльності

Ураховуючи те, що цифровізація освіти суттєво впливає на організацію освітнього консалтингу, комплексний підхід передбачає активне використання таких інструментів, як:

- платформи дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Coursera);
- онлайн-консультації через відеозв'язок (Zoom, Microsoft Teams);
- штучний інтелект та аналітичні інструменти для оцінки освітніх досягнень і прогнозування траєкторій професійного розвитку.

У такий спосіб застосування комплексного підходу до освітнього консалтингу у професійній підготовці магістрів освітніх наук сприяє:

- формуванню глибоких професійних знань та здатності до їх застосування у практичній діяльності;
- розвитку автономії та самостійності у навчальній і професійній діяльності;
- підвищенню рівня кар'єрної адаптації та готовності до професійного зростання;

– оптимізації освітнього процесу через використання сучасних технологій та інноваційних підходів до консультування.

У підсумку, комплексний підхід до освітнього консалтингу забезпечує всебічний розвиток професійних компетентностей магістрів освітніх наук, сприяє адаптації навчального процесу до сучасних вимог освіти та ринку праці. Його реалізація ґрунтується на поєднанні різних методологічних підходів, використанні інноваційних технологій, індивідуалізації освітньої взаємодії та залученні різних форматів консалтингової діяльності. Такий підхід створює умови для ефективної підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних до професійного самовдосконалення та успішної діяльності в освітньому середовищі.

У ході наукового пошуку з'ясовано, що освітній консалтинг є невід'ємною складовою професійної підготовки магістрів освітніх наук, оскільки сприяє підвищенню якості освітнього процесу, розвитку фахових компетентностей здобувачів вищої освіти та їхній адаптації до сучасних викликів педагогічної діяльності. Його ефективність також визначається низкою **принципів**, що забезпечують системність, науковість та практичну значущість процесу освітнього консультування.

1. Принцип науковості. Освітній консалтинг ґрунтується на сучасних наукових дослідженнях у галузі педагогіки, психології, андрагогіки та менеджменту освіти. Консультативна діяльність має відповідати принципам доказовості, емпіричної перевіреності та відповідності актуальним теоріям навчання і розвитку особистості.

2. Принцип індивідуалізації. Консалтингова підтримка має враховувати особистісні та професійні особливості здобувачів магістерського рівня освіти. Важливо застосовувати диференційований підхід до кожного студента, враховуючи його освітні запити, мотивацію, рівень підготовки та професійні інтереси.

3. *Принцип практико-орієнтованості.* Однією з ключових функцій освітнього консалтингу є забезпечення інтеграції теоретичних знань із практичним досвідом. У процесі консультування магістри освітніх наук мають отримувати інструменти та методи, які сприятимуть розв'язанню реальних освітніх проблем, удосконаленню професійних навичок і компетентностей.

4. *Принцип безперервності.* Професійна підготовка магістрів освітніх наук потребує системного підходу до освітнього консалтингу, що передбачає його здійснення протягом усього періоду навчання та навіть після завершення освітньої програми. Це сприяє формуванню культури професійного саморозвитку та навчання впродовж життя.

5. *Принцип інтегративності.* Освітній консалтинг має поєднувати різні напрями знань – педагогіку, психологію, управління освітою, інформаційні технології, методологію наукових досліджень тощо. Це забезпечує комплексний підхід до підготовки майбутніх фахівців у галузі освітніх наук.

6. *Принцип партнерської взаємодії.* Консалтинговий процес передбачає не лише трансляцію знань від консультанта до магістра, а й активний діалог, взаємодію, спільне вироблення стратегій професійного розвитку. Важливою є роль наставництва, тьюторства та коучингу як ефективних форм освітнього консалтингу.

7. *Принцип цифровізації.* В умовах цифровізації освіти важливим є застосування сучасних технологій у процесі освітнього консалтингу. Використання онлайн-платформ, цифрових ресурсів, штучного інтелекту, дистанційних консультацій сприяє доступності та ефективності навчання магістрантів.

8. *Принцип самоорганізації та рефлексії.* Майбутні магістри освітніх наук мають не лише отримувати консультативну підтримку, а й навчатися самостійно аналізувати власний професійний розвиток, здійснювати рефлексію освітньої діяльності, формувати індивідуальну траєкторію навчання та кар'єрного зростання.

Висновки. Резюмуючи, зазначимо, що методологічні підходи (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський, комплексний) до освітнього консалтингу визначають його концептуальні засади та практичну реалізацію у процесі професійної підготовки магістрів освітніх наук. Їх комплексне застосування забезпечує системність, практико-орієнтованість та індивідуалізацію консалтингової взаємодії, що сприяє розвитку професійної компетентності та конкурентоспроможності майбутніх фахівців у сфері освіти.

Водночас, реалізація принципів науковості, індивідуалізації, практико-орієнтованості, безперервності, інтегративності, партнерської взаємодії, цифровізації, самоорганізації та рефлексії у процесі освітнього консалтингу сприяє ефективній підготовці магістрів освітніх наук, забезпечує розвиток їхньої професійної компетентності та конкурентоспроможності на ринку праці. Застосування індивідуалізованих, практико-орієнтованих і технологічно розвинених підходів до консультування дозволяє адаптувати систему підготовки майбутніх магістрів освітніх наук до сучасних вимог освітньої сфери та суспільства загалом.

Література

1. Білик Н. І. Теоретичні і методичні засади управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.06. Черкаси, 2016. 657 с.
2. Боднар О., Івасів О. Специфіка розвитку експертно-консультативної діяльності в умовах модернізації освіти. Вісник Львівського університету. *Серія педагогічна*. 2019. № 34. С. 3-12.
3. Борова Т. А., Рябова З. В., Кравченко Г. Ю., Почуєва О. О. Педагогічний консалтинг: навч. посібник. Луцьк: Терен, 2019.
4. Гриньова М.В., Кононець Н.В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці: електронний посібник для самостійної роботи здобувачів наукового

ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Полтава, 2019. 25 с.

5. Дашутіна Л. О. Сутність консалтингу та його місце у сфері послуг. *Економіка, менеджмент та аудит : сучасні проблеми, перспективи та напрями розвитку : матеріали Міжнар. нау.-практ. Конф.*, (м. Львів, 2019 р.). Львів : ГО «Львівська економічна фундація», 2019. С.145-148.

6. Драгунова В. Технологія проектування консалтингової діяльності в закладі вищої освіти в умовах невизначеності. *Неперервна професійна освіта*. 2023. № 2(8). С. 21-29.

7. Кононець Н. В. Напрями забезпечення якості підготовки майбутніх менеджерів у контексті стейкхолдерського підходу: педагогіка партнерства. *Матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи»*, (м. Полтава, 26 вересня 2024 р.) / За заг.ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024.С. 348-350.

8. Кононець Н. В. Ресурсно-орієнтоване навчання (resource-based learning): Закон «Н-О». *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 63-67.

9. Кононець Н.В. Інформаційно-консультаційні технології в управлінні закладом освіти: освітній консалтинг. *Дидаскал : часопис : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Європейський вектор розвитку вищої освіти України»*, 14–15 листоп. 2023 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. № 24. С. 21-25.

10. Кононець Н.В. Технологія коворкінгу під час організації освітнього процесу в умовах пандемії. *Світові виклики сучасній освіті: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф.* / гол. ред.: Осадченко І. І. Умань: Громадська

організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури», 2022. С. 47-51.

11. Консультування здобувачів професійної освіти з молодіжного підприємництва для повоєнного відновлення економіки України: методичний посібник. / Закатнов Д. О. (ред.), Байдулін В. Б., Ваніна Н. М., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Савченко М. О. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2023. 167 с.

12. Кравченко Г., Почуєва О. Особливості змісту навчальної дисципліни "Педагогічний консалтинг" у підготовці студентів за магістерськими програмами. *Імідж сучасного педагога*. 2021. № 3. С. 25-32.

13. Краус К.М., Краус Н.М., Іщенко І.С. Освіта та суспільство: цифрова ідентифікація людини: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 208 с.

14. Макаренко С. І. Теоретичне обґрунтування основ освітнього консалтингу як актуальної форми науково-методичного супроводу. *Proceedings of the XIII International Scientific and Practical Conference Social and Economic Aspects of Education in Modern Society* (May 25, 2019, Warsaw, Poland). Warsaw, 2019. С. 15-20.

15. Основи управлінського консультування: навч. посіб. / Б. Г. Шелегеда, О. М. Шарнопольська, Л. М. Василюшина. Донецьк: ТОВ „ВРА „Епіцентр”, 2013. 188 с.

16. Рябова З.В. Освітній консалтинг в управлінні закладом освіти в умовах невизначеності. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.)* / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ : ІПО НАПН України, 2022. С. 221-224.

17. Саяк В.І. Зміст освітнього курсу «Технології консультування в освіті» для підготовки магістрів галузі освіти. *Цифровий репозитарій*

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. 2022. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38528>

18. Семенюк С. Освітній консалтинг: перспективи розвитку в Україні. 2023. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/60788398.pdf>

19. Скрипник Л. М. Сутність та особливості консалтингу в сучасній освітній діяльності. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія*. 2021. № 2. С. 34-41.

20. Славіна Н.С. Психологічне консультування : навчально-методичний посібник. Видання третє, перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. 180 с.

21. Стяглик Н. І. Технологія навчального консультування студентів природничо-математичних спеціальностей педагогічних університетів. автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Харків : Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. 2013. 20 с.

22. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти : монографія / керівн. авт. кол. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 516 с.

23. Управлінський консалтинг: підручник / М. Ф. Безкровний та ін. Київ: Ліра-К, 2015. 336 с.

24. Хоменко В.В. Консалтингові послуги в освіті. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика управління освітою*. 2020. Вип. 25. Т. 1. С. 149–152.

25. Чепуренко Я. Системний підхід до консалтингової діяльності в освіті. *Системний аналіз в управлінні освітою: міжгалузеві дослідження: збірник наукових праць*. Нац. пед ун-т ім. М. П. Драгоманова. Вип. 1. К. : Ореол-Сервіс, 2020. С. 134-140.

26. Щербина Д.В. Акме-орієнтована модель формування комунікативної культури майбутніх консультантів освітньої сфери у процесі магістерської

підготовки. *Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти*: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 446- 482.

27. Grynyov R., Boiarynova I., Tsarova Y., Storozhuk V., Berbets V. Consulting activities in the modern educational space: necessity or a fad? *Amazonia Investiga*. 2024. №13(84). P. 97-117.

28. Kononets N. Resource-based learning in higher school within the continuous education. *Scientific Collection «InterConf», (91): with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Recent Scientific Investigation»* (December 11-12, 2021). Oslo, Norway: Dagens næringsliv forlag, 2021. P. 110–113.

29. Kononets N. V. Educational consulting in educational institution management. *The 2nd International scientific and practical conference “Innovative development of science, technology and education”* (November 16-18, 2023). Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2023. P. 244-249.

30. Kononets N., Grynova M., Zhamardiy V., Mamon O., Liulka H. Problems of Implementation of The System of Resource-Based Learning of Future Teachers of Physical Culture. *International Journal of Applied Exercise Physiology (IJAEP)*. 2020. Vol. 9 (12). Pp.50–60.

31. Kononets N., Ilchenko O., Mokliak V. Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*. July 2020. ISSN 1302-6488 Volume: 21 Number: 3 Article 14. P. 199–220.

32. Kononets N., Ilchenko O., Zhamardiy V., Shkola O., Broslavska H., Kolhan O., Padalka R., Kolgan T. Software tools for creating electronic educational resources in the resource-based learning process. *Journal for Educators, Teachers and Trainers JETT*. 2021. Vol. 12(3). P. 165–175.